

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

Lietuvių kalbos
metai

Spalis - October, 1990 Nr. 10

SANDARA

Published by the Lithuanian
National League of AmericaP.O. Box 241
Addison, IL 60101

USPS 480-880

ISSN 8750-2348

Phone: (708)- 543 - 8198.

SVEIKINIMAI IŠ LIETUVOS

GRAŽYDAS J. LAZAUSKAS
2606 W 63 RD street
Chicago, IL 60629
telefax 7086349896

Amerikos Lietuvių Tarybai

Sveikiname Jus ALTO metinio suvažiavimo
proga

Lietuvos politinių partijų apskritojo
stalo vardu -

J. Mugevičius

L. Radzevičius

Vilnius

1990m. spalio 13 d.

Brangūs broliai ir sesės!

Sveikiname Nepriklausomybės
kovų dalyvius ir buvusius Ka-
riuomenės narius su Lietuvos
Kariuomenės Diena.

Visų Lietuvos šaulių var-
du - LŠS Centro Valdyba.



S. Ignatavičius

SĖKMINGAS ALTO SUAŽIAVIMAS

Jubiliejinis Amerikos Lietu-
vių Tarybos suvažiavimas įvyko
spalio 13 d., šeštadienį, Lietuvių
Tautiniuose namuose Chicago-
je. Registracijos pradžia 8:30
val. ryto. Suvažiavimą 9 val.
ryto atidarė centro valdybos pir-
mininkas inž. Gr. Lazauskas. Jau penki dešimtmečiai, kai
Amerikos Lietuvių Taryba,
jungdama visas demokratines
jėgas kovoja dėl Lietuvos
nepriklausomybės atstatymo ir
išlaiko Lietuvos laisvinimo bylą
gyvą, kalbėjo G. Lazauskas.

Prieš pradėdant sveikinimus
žodžiu, pirmininkaujantis prof.
J. Stukas pristatė suvažiavimo
dalyviams garbingą svečią
vyks. A. Deksnį, atvykusį iš
Vokietijos. Vyskupas, padėkojęs
už pakvietimą, pasisakė, kad
nuo pat atvykimo į JAV (1941)
yra stipriai susirišęs su Alto
veikla. Džiaugėsi suvažiavimu,
perdavė Vakarų Europos lietu-
vių sveikinimą. „Esu išėjęs į

pensiją, kaip ir daugelis iš jūsų.
Dėl Lietuvos neįmanoma į pensiją.
Dirbam dėl jos, meldžiamės ir
kovojam. Ir matome gražius vai-
sius: „Lietuva kėliasi“.

Antrasis sveikintojas buvo
pakviestas Indianos Šv. Kazi-
miero parapijos klebonas prel.
Ignas Urbonas, kuris pagerbė
mūsų suvažiavimą ir savo atsi-
lankymu. Prel. I. Urbonas svei-
kino suvažiavimą ir džiaugėsi,
kad 35 metus jis esąs čia ir visus
tuos metus galįs dirbti su Alta.
Garbingai priminė buvusį
ilgametį pirmininką Albertą
Viniką,

Po pietų pertraukos savo atsi-
lankymu suvažiavimą pagerbė
Lietuvos Respublikos atstovas
prie JAV ir Šventojo Sosto
Stasys Lozoraitis, kuris
publikos buvo šiltai sutiktas.
Lietuvos atstovas tarė trumpą,
bet prasmingą žodį, pabrėž-
damas, kad Lietuva dar nėra
laisva. Ir Lietuvai esant laisvai,
Alta turės dar daug padėti.

USPS 480-880

ISSN 8750-2348

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published monthly by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC., 208 West Natoma Ave. P.O. Box 241, Addison, Illinois, 60101-3506.

Second class postage paid at Addison, Illinois, and additional Post Offices.

POSTMASTER: Send address changes to SANDARA, 208 West Natoma Ave. P.O. Box 241, Addison, IL 60101.

Subscription per year \$ 10. Single copy \$ 1. (or by membership)

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Eina nuo 1914 metų.
Nuo 1914 m. ATEITIS - Boston, MA.
NUO 1918 m. SANDARA - Boston, MA.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America
76th Anniversary

ALT SANDAROS CENTRO VALDYBA:

pirmininkas -
pirmasis vicepir. - Aleksandras J. Chaplikas,
antrasis vicepir. - Julius R. Kuzas,
centro v-bos sekr. ir organo Sandaros redaktorius - Grožvydas J. Lazauskas,
centro valdybos ižd. - Hildė Kuzienė,
Centro valdybos vicepirmininkai:
Alena Devenienė,
dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas P. Dargis, Vyto Užnys.
Kontrolės komisija: Ona Jagėla, Edita Rimkus ir Jonas Galminas.

Svietimo komisija:

Edvina Vankus (Miami, FL)
Edvardas Boreika (Chicago, IL.), Petras Bružas (Chicago, IL.), Antanas Sukauskas (Detroit, Mich.), dr. Algirdas Budreckis (Boston, MA.), Vaclovas Prūsas (Chicago, IL.), Juozas Ruokis (Los Angeles, CA), Stepas Paulauskas (Cicero, IL), Elena Prekerienė (NY).
Teisinis patarėjas: adv. Robertas J. Zapolis.

ALT SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAS:
P.O. Box 241, Addison, IL 60101

76-JI VEIKLOS METAI

DRAUGAI

PADEDA

DRAUGAMS

Rašo: Albinas Pocius

Pereito karo metu, kada 1941 m. birželio 22 d., Stalinas buvo užpultas savo draugo ir suokalbininko Hitlerio, sovietai buvo priversti prašyti Vakarų pasaulio pagalbos ir Ruzeveltas su anglų Churchill tiesiog su vergišku nuolankumu atskubėjo išgelbėti komunizmo. Daug žmonių Anglijoje ir Amerikoje visiškai nenorėjo pritarti, kad Vakarai gelbėtų komunistinę sistemą, kuri buvo kelis kartus žiauresnė negu nacizmas, todėl abi vyriausybės į atsakingas pareigas pradėjo skirti komunizmui palankius kairiasparnius ir svetimtaučius komunistus, kurie fanatiškai buvo nusistatę prieš vo-

kiečius ir norėjo išgelbėti Maskvos imperiją nuo pražūties.

Patys vyriausieji prezidento Ruzevelto patarėjai buvo slapti komunistų partijos nariai Harry Hopkins ir Hiss, kurie dalyvaudami Jaltos ir Teherano konferencijose, pagal Stalino planus davė savo prezidentui klaidingus patarimus ir sudarė sąlygas Rytų Europos išdavimui į sovietinę vergiją. Tokių ir panašių "patarėjų" buvo pilna ir Anglijoje, pradedant Kim Philby ir baigiant Sir Blunt. Netrūko jų ir kitose šalyse, kurie nuoširdžiai darbavosi Maskvos imperialistų naudai. Karo metu Vakarų valstybių įstaigose jų prisiveisė labai daug ir per jų išdavikišką veiklą, Maskva galėjo lengvai praveisti savo planus ir pavergti pusę Europos.

Pro-komunistiniai "patarėjai" išeidami į pensiją pasistengdavo į savo vietą įstatyti patikimą marksistą, kuris žiūrėdavo, kad Maskvos reikalai nenukentėtų ir kaip žiurkės knisdavosi po savo ir kitų valstybių pamatais. Iš to suprantama, kodėl Vakarų vyriausybių ministeriai visai nesidomėjo pavergtųjų tautų likimu ir kiekvieną anti-komunistą apšaukdavo fašistu arba antisemitu, kad laisvės kovotojams būtų visų įstaigų durys uždarotos. Net ir spaudoje bei žinyboje išigalėję "pažangieji" įvedė taip vadinamą "tylos sąmokslą", kur per 40 metų nenorėjo nieko spausdinti apie Pabaltijo tautų kovą už savo laisvę.

Kim Philby dirbdamas Anglijos užsienio reikalų ministerijoje išdavinėjo visas valstybines paslaptis sovietams ir visos ateinančios žinios pasiekdavo Maskvą daug anksčiau negu britų vyriausybė. Anglija, pasinaudodama pas sovietus vykusia pokarine betvarke ir partizaninio karo veiksmis Lietuvoje ir Vakarų Ukrainoje, norėjo sukurti informacines žvalgybos tinklą ir savanorius po 8 mėn. apmokymo kaip radistus išmesdavo iš lėktuvų Lietuvoje ir Ukrainoje. Visas jų išsiuntimas ir dokumentų sudarymas ėjo per Kim Philby rankas, ir kai vargšai radistai nusileisdavo, jau ten jų laukdavo išdaviko Philby išpėti rusų KGB daliniai.

Taip žuvo virš 30 lietuvių, apie 80 ukrainiečių ir net 200 anglų. Išdavikams ir geriems komunistams net ir savo žmonių negaila.

Komunizmas, marksizmas ir kraštutinis socializmas yra baisi liga, kurios apakintas žmogus nesigaili net savo tautos žmonių, nes pagal Leninistinę apmokymą, jam kiekvienas, kuris neina išvien už komunistinę revoliuciją, yra "liaudies priešas", kurį reikia negailestingai sunaikinti.

Tų infiltracijos pasėkmių pasitaiko visuose kraštuose. 1974 m. Australijos vyriausybės padarytas laikinas Pabaltijo kraštų inkorporacijos pripažinimas, aišku, buvo padarytas su "patarimu" iš šalies arba žemesnių ministerijos tarnautojų tarpininkavimu, kuris neapkenčia pabaltiečių, nes mes nenusilenkėme prieš jų Maskvos statusus ir reikalavome laisvės.

Iš kažkur atėjo nurodymas australų įstaigoms, kad sudarant dokumentus, pabaltiečių kilimo vietą rašyti ne Lietuva ar Latvija, bet USSR. Ypatingai tai praktikuoja Vakarų Australijos valdininkai.

Australijos paštas vis dar po senovei siunčia laiškus per Japonijos Tokijo paštą į Maskvą, kur laišškai apvagiama nuo siunčiamų dolerių ir tikrinami KGB agentų. Laiškų kelionė trunka iki šešių savaičių. Jeigu Australijos paštas siųstų laiškus per Austrijos Vienos paštą, kur visos siuntos vežamos du kartus į savaitę, tada laišškai pasiektų Vilnių per dvi savaites, bet tada Maskvos vagiškai ir KGB nustotų darbo. Žinoma, Maskvos draugai to negali leisti, nes tai būtų skriauda jų draugams.

Prie Jungtinių Tautų, stebėtojų teisėmis dalyvauja P. L. O. atstovų delegacija, tačiau tokia teisė iki šiol buvo paneigta pabaltiečių atstovams. Kokių "patarėjų" nurodymu tai buvo padaryta, manome tik viena Maskva nežino, ji savo agentų niekada neišduoda, nes anot Lenino, jie yra sovietams "naudingi kvailiai".



AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 50-TOJO SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO

1990 m. spalio 13 d., CHICAGOJE,
ILLINOIS

Rezoliucijos

1. Suvažiavimas sveikina JAV Prezidentą G. Bush už jo tęsiamą Lietuvos okupacijos nepripažinimą ir prašo pripažinti demokratinius išrinktą Lietuvos Respublikos vyriausybę.

2. Suvažiavimas sveikina demokratiniai išrinktą Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir jos sudarytą vyriausybę ir linki ryžtingai siekti Lietuvos Nepriklausomybės.

3. Suvažiavimas dėkoja visiems senatoriams ir kongresmanams, palaikantiems Lietuvos Nepriklausomybės įgyvendinimą, kuris buvo ir yra pagrindinis Amerikos demokratijos principas.

4. Suvažiavimas ragina Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ir veikėjus kreiptis į savo senatorius ir kongresmanus, kad jie remtų visus išskylančius Lietuvos reikalus ir humanitarinę paramą Lietuvai.

5. Suvažiavimas linki, kad Lietuvos Valstybės 1918 m. vasario 16 d. deklaracija būtų mūsų pagrindinis laisvės simbolis tiek Tėvynėje, tiek mūsų išeivijoje.

6. Suvažiavimas ragina Lietuvos Respublikos vyriausybę ir laisvajame pasaulyje esančius mūsų veiksmus visais būdais siekti tarptautinėje plotmėje, kad Mažoji Lietuva (dabartinė Kaliningrado sritis) keltųsi drauge su visa tauta bendroje nepriklausomoje Lietuvos valstybėje.

7. Suvažiavimas kviečia visas pozityvias jėgas koncentruotis siekiant Lietuvos Nepriklausomybės.

8. Suvažiavimas pasisako už dabartinę VLIKo veiklą ir kviečia jungtis į vispusišką jam paramą.

9. Šiuo metu BALFAS, tęsdamas savo veiklą, užmezgė ryšius su Lietuvos Tremtinių sąjunga ir Politinių Kalinių draugija Lietuvoje ir skiria didžiausią rūpestį sergantiems seneliams ir vaikams Lietuvoje. Suvažiavimas kviečia ir toliau vieningai ir gausiai remti BALFą.

10. Suvažiavimas įpareigoja ALTo pirmininką prašyti Lietuvos atstovą Washingtone, D.C. min. St. Lozoraitį, sukviesti veiksmų konferenciją skirtą politinei koordinacijai.

11. Suvažiavimas dėkoja Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui inž. Grožvydui Lazauskui, visiems valdybos nariams ir ALTo skyriams už atliekamus darbus Lietuvos laisvinimo veikloje.

REZOLIUCIJŲ KOMISIJA: Viktoras Naudžius, pirm., Zuzana Juškevičienė, Vytautas Kasnūnas, Antanas Mažeika, Algis Regis, dr. Algirdas Statkevičius.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Rašo: Albinas Pocius

Kas dveji metai Australijos lietuviai rengia taip vadinamas Australijos Lietuvių Dienas, kurios vyksta iš eilės Adelaidėje, Canberroje, Sydney ir šiais metais gruodžio 26 - 31 d. d. Melbourne mieste.

Per Lietuvių Dienas vyksta įvairūs renginiai, Dainų šventė, kur dalyvauja visų Australijos lietuvių kolonijų chorai, Tautinių šokių šventė, Sporto šventė, Teatro festivalis, Tautosakos ir Literatūros vakarai, bei Meno parodos, kur išstatoma visų Australijos lietuvių menininkų kūriniai.

Lietuvių Dienų metu vyksta Ramovėnų, Šaulių ir Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavimai. Susirenka pasitarimui Lituanistinių mokyklų mokytojai ir būna Jaunimo Sąjungos posėdžiai.

Svarbus Lietuvių Dienų veiksnys yra Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos atstovų suvažiavimas, kur susirinkę Tarybos atstovai per tris dienas svarsto bendruomenės reikalus, patvirtina Krašto Valdybos veiklą ir nustato galimas ateities veiklas.

Australijos Lietuvių Dienos pradeda-mos gruodžio 26 d. iškilmingomis pamaldomis Melbourne katalikų St. Patricks katedroje, kur dalyvaus tūkstančiai iš visos Australijos suvažiavusių lietuvių ir visos organizacijos su savo vėliavomis.

Šiais metais į Australijos Lietuvių Dienas atvažiuoja J. E. Telšių vyskupas Antanas Vaičius, kuris celebruos atidarymo pamaldas katedroje. Taip pat į Lietuvių Dienas yra pakviesta ir sutiko dalyvauti Lietuvos ministrų pirmininkė Kazimiera Prunskienė, kuri oficialiai ir atidarys Lietuvių Dienas Melbourne miesto rotušės salėje. Numatoma, kad iš Lietuvos atvyks apie 20 svečių. Laukiama daug svečių iš Naujosios Zelandijos ir Amerikos. Tai bus 16-tosios Lietuvių Dienos, į kurias visada mielai atsilanko ir Australijos vyriausybės bei parlamento atstovai.

Šių metų Lietuvių Dienos vedamos šūkiu: "Solidarumas su Tėvyne Lietuva". Lietuvių Dienų rengimo komitetui vadovauja Henrikas Antanaitis, kuris sumaniai prieš pora metų vadovavo Jaunimo Kongresui Australijoje.

Lietuvių Dienos bus užbaigtos gruodžio 31 d. vakare, bendru visų jaunimo ir senimo Naujų Metų baliumi. Parodų rūmu didžiulėje salėje, kur numatoma dalyvaus apie 1,500 svečių.

Pasibaigus Lietuvių Dienoms, netoli Melbourne, sausio 2 - 10 d. d. įvyks Australijos lietuvių skautų Rajoninė stovykla, kur dalyvaus daug jaunimo iš visos Australijos. Laukiama skautų ir iš Lietuvos. Stovyklos rengimo komitetą sudaro jaunosios kartos skautai. Jeigu iš Amerikos atvažiuosite į Lietuvių Dienas, tai pasilikite ir skautų Rajoninėje stovykloje, tik atsivežkite uniformą. Laukime visų.



Isteigta 1896

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ
DRAUGIJOS KAMPELIS



T
M
D

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS ADRESAS:
Post Office Box 241, Addison, IL. 60101



VILNIAUS

UŽGROBIMAS

1920 M. SPALIO 9 D.

Spalio 9 d. lenkų generolas L. Želigovskis užgrobė Vilnių - tai buvo vienas skaudžiausių įvykių Lietuvos istorijoje. Šio smurto, daugeliui metų supriešinusio lietuvių ir lenkų tautas, pėdsakus jaučiame ir šiandien.

Pats faktas buvo 1919-1920 m. teritorinių ginčų tarp lietuvių ir lenkų kulminacija. Po Pirmojo pasaulinio karo dėl Lenkijos valstybingumo atkūrimo teisės Europos valstybės neabejojo, o į Lietuvos valstybingumo siekius valstybės nugalėtojos, galima sakyti, nekreipė rimto dėmesio. Lenkija, atkurdama savo valstybę, pretendavo į 1772 m. sienas, t.y. buvusias prieš Pirmąjį Žečpospolitos (bendros Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybės) padalijimą. Lietuvos atžvilgiu visų Lenkijos politinių partijų bei grupuočių planai buvo vienodi - Lietuvą ar bent jos dalį bet kokia forma (unija, federacija, inkorporacija ir dar kitaip) įjungti į Lenkijos sudėtį. Šiuos planus Lietuvos politiniai veikėjai atmetė, turėdami tikslą sukurti savarankišką nepriklausomą Lietuvos valstybę. Lietuvos politiniai veikėjai 1918 m. Lietuvos teritoriją apibrėžė buvusią prie caro valdžios Kauno guberniją, dalimi Kuršo gubernijos, Vilniaus guberniją (be Dysnos ir Vileikos bei dalies Ašmenos apskrčių), šiaurinę Gardino gubernijos dalimi iki Nemuno, dalimi Rytprūsių. Tai buvo išdėstyta 1919 m. kovo 24 d. notoje Paryžiaus Taikos konferencijai. Tačiau len-

kų politikus ypač viliojo Vilnius ir jo kraštas, kuriuos buvo pasiryžta žūt būt prijungti prie Lenkijos, jei visos Lietuvos prijungti ir nepavyktų.

Vilnius, nuo XIV a. buvusi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sostinė, buvo jos valstybingumo, religijos, kultūros ir mokslo centras, niekada neįėjęs į Lenkijos Karalystės sudėtį, o žlugus Žečpospolitai nuo 1795 m. buvo Rusijos imperijos Vilniaus gubernijos centras. Neginčytina buvo tai, kad Vilniaus mieste lietuvių buvo labai maža - ilgus šimtmečius per dvarus ir bažnyčią, švietimą ir kultūrą trukusi polonizacija, o vėliau carizmo politinė, kultūrinė ir religinė priespauda savo juodą darbą padarė. Dar reikėtų pažymėti ir tai, kad lietuvių valstietis niekada į miestiečių luomą nesiveržė.

Lenkai pripažino Vilnių istorine Lietuvos sostine, tačiau jį laikė miestu, labiau susijusiu su Lenkija.

Reikėtų paaiškinti, kad po Pirmojo pasaulinio karo išsilaisvinusios iš Vokietijos, Austrijos - Vengrijos bei Rusijos imperijų tautos skendo teritorinių ginčų verpete. Šią situaciją labai vaizdingai apibūdino tuometinis Anglijos ministras pirmininkas D. Loid-Džordžas (1916-1922). Jis rašė, kad vykstantys Paryžiaus Taikos konferencijos (1919.01.18-1920.01.21 d.) ir vėliau valstybių nugalėtojų konferencijos (tvarkant po karo Europos valstybes) posėdžiai buvo nuolat nutraukiami pranešimų apie ginkluotus konfliktus

tarp tautų. Tik ką išsilaisvinusios tautos buvo pasiruošusios perkąsti viena kitai gerklę, besivaikydamos žlugusių imperijų geresnių kasnių. Lenkai mušėsi su čekais dėl Tešino, lenkai ir ukrainiečiai puolė Galiciją, o rumunai ir vengrai draskė į gabalus Vengriją ir Austriją. D. Loid-Džordžo liudijimu, niekas konferencijai nesuteikė tiek nemalonumų, kiek lenkai. Apgirtusi jaunu laisvės vynu Lenkija pradėjo įsivaizduoti absoliučią Centrinės Europos šeimninke. Atmetusi tuo metu labai populiarius tautų apsisprendimo principus, ji reikalavo Galicijos, Ukrainos, Lietuvos ir dalies Baltarusijos, kur gyventojai laisvuose rinkimuose būtų kategoriškai atsisakę lenkų valstybės.

Lenkams balandžio 19-22 d. užėmus Vilnių, oficialus "Lietuva" rašė, jog stovime prieš įvykusį faktą ir nesame tokie naivūs, kad tikėtume lenkus ėmus ginti Lietuvą nuo bolševikų. Užėmusi Vilnių, lenkų kariuomenė veržėsi gilyn į Lietuvą, kur jokios bolševikų kariuomenės nebuvo. Lietuvos vyriausybė keletą kartų kreipėsi į Antantės valstybių atstovus, prašydama nužymėti demarkacijos liniją tarp lietuvių ir lenkų kariuomenių. Pirmoji tokia linija buvo nužymėta 1919 m. birželio 18 d., antroji, vadinama Fošo (Prancūzų generolo vardu), - 1919 m. liepos 28 d. Jos skyrė lietuvių ir lenkų kariuomenės buvusios Suvalkų ir Vilniaus gubernijose. Pirmoji linija visą Suvalkų guberniją, neskaitant Augustavo apskrities pietinės dalies, priskyrė lietuvių pusei, o Vilniaus gubernijoje ėjo pagal geležinkelį (Gardinas-Vilnius-Daugpilis). Antroji linija beveik visą pietų Suvalkiją paliko lenkų pusėje.

1920 m. birželio 6 d. Tarybų Rusijai pralaužus Lenkijos kariuomenės frontą, jos paliekamą teritoriją Suvalkijoje užėmė Lietuvos kariuomenė, pasilikdama Augustavo-Grabovo-Štabino linijoje. Reikia pažymėti, kad teritoriją iki šios linijos Lietuvai buvo pripažinusi ir Tarybų Rusija 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartimi. Pagal ją nuo Štabino siena turėjo būti išvesta Lietuvai ir Lenkijai susitarus. Rugpjūčio pabaigoje karo sėkmė pakrypo Lenkijos pusėn. Stumdama Raudonąją armiją, lenkų kariuomenė pasiekė lietuvių užimtą liniją ir pareikalavo atitraukti Lietuvos kariuomenę iki Fošo linijos. Nepavykus susitarti, rugsėjo 22 d. Lenkijos kariuomenė pradėjo puolimą Seinų, Gibų, Želvos ir Kapčiamiesčio rajonuose. Įžengusi į Lietuvos teritoriją ties Druskininkais, persikėlė per Nemuną, siekdama permesti savo karines pajėgas į Raudonosios armijos užnugarį Gardino rajone. Lietuvai šis demaršas buvo labai pavojingas, nes, lenkų kariuomenei persikėlus į dešiniąjį Nemuno krantą, iškilo tiesioginis pavojus Vilniui. Lenkijos žygis per Lietuvos teritoriją sukėlė reakciją ir tarp tautiniu mastu. Rugsėjo 27 d. Lietuvos atstovas Londone Alfredas Tiškevičius išpėjo apie galimą Vilniaus okupaciją ir prašė Tautų Sąjungą imtis neatidėliotinių veiksmų. Lenkijos užsienio reikalų ministras E. Sapiega pasiūlė lietuvių ir lenkų delegacijų derybas Suvalkuose. Lietuvos vyriausybė, nesitikėdama iš Tautų Sąjungos Tarybos skubių veiksmų, sutiko derybas pradėti. Derybos prasidėjo rugsėjo 30 d. Tą pačią dieną Lietuvos užsienio reikalų viceministras P. Klimas lietuvių delegacijai Suvalkuose pranešė, kad Anglijos užsienio reikalų ministerija prašanti Lietuvos delegaciją būti "taikingos dvasios", nes Anglijos valdžia gavusi iš Lenkijos vyriausybės pasižadėjimą, jog į Vilnių neis. Lenkijos delegacija priekaištavo, kad Lietuva nesilaikė neutralumo Lenkijos ir Tarybų Rusijos kare ir kad Lietuvos kariuomenė buvo užėmusi Lenkijos teritoriją (pietų Suvalkiją).

Spalio 1 d. Lenkijos delegacijos pareiškime Lietuva kaltinama dėl "bendradarbiavimo su Raudonąja armija". Buvo pareikšta, kad Lietuvos ir Tarybų Rusijos 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartis su-

daryta neatsižvelgus į Lenkijos teises ir interesus, todėl Lenkijos vyriausybė nepripažins nė vieno tos sutarties punkto. Lenkų delegacija pareiškė, kad jos kariuomenė karo su Raudonąja armija veiksams užims Merkinės-Varėnos-Bastūnų liniją ir pareikalavo, kad Lietuvos kariuomenė iš ten pasitrauktų. Be to, reikalavo, kad būtų leista pasinaudoti karo reikalams Suvalkų-Simnų-Alytaus-Varėnos geležinkeliu. Spalio 2 d. B. Balutis gavė Lietuvos vyriausybės instrukciją nustatyti Vilniaus krašte naują demarkacijos liniją ir jokia būdu neleisti naudotis geležinkeliu, nes tai būtų prieštaravę taikos sutarčiai su Tarybų Rusija. Vadovaudamasi instrukcija, Lietuvos delegacija pasiūlė nustatyti tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių Vilniaus krašte tokią liniją: pietų Suvalkijoje - nuo Prūsijos (Vokietijos) sienos 1919.12.18 d. liniją (t.y. ta pati Fošo linija pietų Suvalkijoje) iki Nemuno, toliau šiaurėje - nuo Marcinonių geležinkelio stoties per Ūlos upės geležinkelio tiltą, per Bastūnų stotį, Dieveniškės, Grauziškes, Ašmeną iki Ižos. Linija paliko Varėnos stotį Lietuvos pusėje ir dideliu pusračiu apjuosė Vilnių, palikdama jį Lietuvai.

Lenkijos delegacija paprašė duoti jai laiko (iki spalio 4 d. vidurdienio) pasitarti su savo karine vadovybe. Lietuvos delegacija tam neprieštaravo, tačiau per tą pertrauką lenkų kariuomenė puolė Varėną ir ją užėmė. Spalio 4 d. derybos buvo tęsiamos, vyko griežti ginčai dėl Varėnos geležinkelio stoties. Lietuvos kariuomenės bandymas Varėną atsiimti nepavyko, o spalio 4 d. atvykusi į Suvalkus Tautų Sąjungos Kontrolės komisija įsakė nuo spalio 6 d. sustabdyti karo veiksmus Varėnos ruože. Lenkijos kariuomenė spalio 6 d. puolė visu frontu ir atstūmė Lietuvos kariuomenę dar toliau nuo Varėnos.

Spalio 7 d. Suvalkuose sutartis buvo pasirašyta. Pagal ją demarkacijos linija tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių pietų Suvalkijoje liko ta pati, toliau nuo Nemuno ejo per Varėną (geležinkelio stotis palikta lenkų pusėje), Eišiškes iki Bastūnų. Toliau į rytus ją tęsti lenkų delegacija atsisakė atseit dėl ten buvusios Raudonosios armijos. Spalio 7 d. P. Klimas nurodė delega-

cijai, kad atsikalbinėjimo motyvai yra prasimanymas, nes Raudonoji armija tuo metu buvo jau už Molodečno. Žinodamas L. Želigovskio ruošiamą avantiūrą, P. Klimas patarė delegacijai pažadėti lenkams artimus kaimyniškus santykius, jei iš lenkų pusės bus džentelmeniškai pasielgta su Vilniumi ir jis nebus atakuojamas. Veržimasis į jį galutinai sugadintų santykius. "Ir jei mus paliks ramybėje, - perspektyvos politinės gali būti dar Lenkijai palankios. Toks tonas O reikalas - pažymėti greičiau liniją į rytus nuo Vilniaus". Atvykusi Tautų Sąjungos Kontrolės komisija taip pat ragino toliau pratęsti demarkacijos liniją, kadangi kliūčių dėl Lenkijos ir Raudonosios armijos karinių veiksmų nebuvo. Nepaisant to, lenkų delegacija, pareiškusi, kad jos įgaliojimai baigėsi, spalio 8 d. iš Suvalkų išvyko, o spalio 9 d. generolo L. Želigovskio legionai Vilnių užgrobė.

Giedrė KILIKEVIČIENĖ
Istorijos mokslų kandidatė

(Iš "Lietuvos Žinios", Vilnius, 1990 m.)

APIE DERLIAUS NUĖMIMĄ BALTIJOS RESPUBLIKOSE

Iki 1990 m. spalio 15 d. Lietuvos respublikos ūkiai dar nenuėmė 9,6 tūkst. ha, arba vieno procento, javų plotų, iš jų: Molėtų rajone - 1357 ha, Anykščių, Biržų, Rokiškio, Utenos ir Vilniaus rajonuose - po 600-700 ha. Latvijoje liko nenuimti 5, Estijoje - 4 procentai javų plotų.

Lietuvoje sparčiau vyksta bulviakasis - nukasta 93 procentai plotų, Latvijoje - 90, Estijoje - 82.

Nuimta daržovių 80 procentų plotų, Latvijoje - 72, Estijoje - 58.

Nukasta 47 procentai cukrinių runkelių pasėlių, Latvijoje - 38. (Estija cukrinių runkelių neaugina).

Nurauta linų 94 procentai pasėto ploto, Latvijoje - 75, Estijoje - 72.

Pasėta žiemkenčių grūdams ir žaliajam pašarui: Lietuvoje - 80, Latvijoje - 50 procentų numatyto ploto.

Lietuvoje suarta 58 procentai dirvų, Latvijoje - 33.

Statistikos departamentas

VĖL "KETURI VĖJAI"

Kaunas. Išėjo pirmasis Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos žurnalo "Keturi vėjai" numeris.

Žurnalas žada tęsti 1924-1928 metais laikinojoje sostinėje ėjusio to paties pavadinimo futuristinio literatūros žurnalo tradicijas. Leidėjų žodyje primenama, kad Kaune tebegyvena "keturvėjininkas" Juozas Zengė, paskutinį kartą knygą išleidęs 1940 metais, o Jungtinėse Amerikos Valstijose - jo kolegos Antanas Rimydis ir Bronys Raila. Papasakota apie užjūryje mirusio buvusio "Keturių vėjų" redaktoriaus Petro Tarulio (Juozo Petrėno) gyvenimą ir kūrybą.

Lietuvos spaudoje

"Atgimimas"

1990 spalio 3 - 10
Nr. 39

Audiencija

Vakar, 10 val. ryto Maskvoje turėjo įvykti pirmasis SSSR ir Lietuvos Respublikos delegacijų susitikimas. Prieš tai įvyko Lietuvos vyriausybės vadovų K. Prunskienės ir R. Ozolo audiencija pas Gorbaciovą. "Atgimimo" spec. korespondentas šioje kelionėje lydėjo K. Prunskienę.



Vladimiro Gulevičiaus nuotrauka

Premjerės interviu "Atgimimui" paskrendant iš Maskvos į Vilnių

Lietuvos ministrė pirmininkė rugsėjo 24 dieną, po 50 minučių trukusio pokalbio su SSSR prezidentu Michailu Gorbaciovu, nerodė didelio entuziazmo. "Po susitikimo liepos 20-ąją buvau nusiteikusi optimistiškai, o šis gerokai, gerokai..." - kalbėjo ji lėktuve pakeliui į Vilnių. Pasitikslinau: "Gerokai nuliūdino?" "Nepasakysiu, kad nuliūdino. Paprasčiausiai mes nieko daugiau nesitikėjome. Gorbaciovas pasakė, kad dabar kita epocha nei buvo vasarą, šitą mes ir patys suprantame", - pasakė Kazimiera Prunskienė. Vicepremieras Romualdas Ozolas, kuris kartu su Lietuvos atstovu Egidijumi Bičkausku dalyvavo susitikime su SSSR prezidentu, liūdnai konstatavo: "Lietuva savo istorinę misiją baigė. Baigė nerezultatyviai sau pačiai, padariusi nepaprastai didelį poveikį visai Sovietų Sąjungai."

Abiejų Lietuvos vyriausybės vadovų nuomone, Gorbaciovas jau kitoks, jis jaučiasi labai tvirtai, nes dabar jau aišku, kad daugelis respublikų pasirašys naują sąjunginę sutartį. Romualdas Ozolas ją vadina "Lenino revoliucijos pasekmių likvidavimu". Tą sutartį pokalbio metu Gorbaciovas aktyviai piršo ir Lietuvai. Lietuvos atstovų poziciją, kad dėl nepriklausomybės apsispręsta galutinai, vadino užsispyrimu. Gorbaciovas priminė ir 1939 metų sienų klausimą, taip pat paminėjo, kad naują sąjunginę sutartį pasirašyti didelį norą rodo tos respublikos, kuriose kuriasi autonominiai dariniai, tad separatistinės nuotaikos Lietuvos lenkiškuose rajonuose nėra atsitiktinės. Platformininkų dar pakurstomos, jos reikalingos kaip dar vienas argumentas prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Tačiau Kazimieros Prunskienės nuomone, sienų klausimas būsimose derybose bus keliamas aštriai, jeigu Lietuva pasirodys nesugebanti daryti kompromisų. Susitikimo metu buvo aptartas ir būsimasis delegacijų susitikimas, tačiau kol kas neaišku, kokią poziciją šalys užims derybų protokolo atžvilgiu. "Gorbaciovas žino, kad protokolas yra ir kas jame parašyta", - pasakė K. Prunskienė, tačiau šiame pokalbyje ji neakcentavusi protokolo svarbos. "Abiems pusėms buvo aišku, kad toks pokalbis gali nuvesti į aklavietę, nes Gorbaciovas pabrėžė, kad jeigu bus akcentuojama kokia nors pozicija derybų pradžioje, tai sužlugdys pačias derybas", - pasakė K. Prunskienė.

Prisimindama savo susitikimus su SSSR prezidentu, sunkiausiai ji vadina tą, kuris įvyko po premjerės kelionės į JAV ir Vakarų Europos valstybes. "Tada Gorbaciovas labai supyko, jis buvo nepatenkintas, kad atsirado tarptautinis spaudimas jam, pasigirdo raginimų leisti kompromisus. Teko išklausti visus priekaištus dėl mūsų vienašališkų veiksmų", - prisimena K. Prunskienė. Įsimintinas susitikimas buvęs vasario 7 dieną. "Tada atsisveikindamas Gorbaciovas juokavo: gal susitikime kada nors tarptautiniuose vandenyse".

Paskelbus nepriklausomybę priėmimai Kremliuje kiek pasikeitė: jau niekas nebetikrina dokumentų, kaip anksčiau. Dabar tiesiai prie lėktuvų trapo aerouoste sėdus į automobilį galima nuvažiuoti iki Kremliaus durų, milicinininkai atiduota pagarbą. Lietuvos atstovybės Maskvoje automobilis - su Lietuvos valstybiniais registracijos numeriais. Ir tai nekelia nepasitenkinimo Kremliaus apsaugai.

"Gorbaciovas mane vadina Kazimiera Pranovna, bet ir mes jį Michailu Sergejevičiumi. Tai jam labiau patinka nei "Gospodin Prezident", - sako K. Prunskienė. Romualdai Ozolui išpūdingiausi susitikimai būvę pirmajame SSSR liaudies deputatų sąvažiavime. Tada Gensekas demonstravęs vicepremjerio žodžiais tariant, tikrą virtuozumą: "Gorbaciovą laikau vienu iš didžiausių XX a. žmonių, ir besąlygiškai. Nepriklausomai nuo to, koki vaidmenį jis suvaidins Lietuvos likime, teig-

iamą ar neigiamą". Vieną metų po Vilnių sklandė gandas apie R. Ozolą, pokalbį su M. Gorbaciovu. Neva po Ozolo kalbos Gorbaciovas pasakęs: "Ką jūs kalbėjote, draugas Ozolai, nesupratau, bet nieko, aš jūsų laikraštį skaitau, ten aiškiau parašyta". Klausiu, ar būta tokio pokalbio? Romualdas Ozolas neprisimena, kad būtų pasakyta būtent taip. "Jis man padarė priekaištą, kad esu prognozuotojas ir numaičiau tris mūsų engimo etapus. Dabar paklausė, "ar mes jus dusinam?" Atsakiau, kad taip. O dėl laikraščio skaitymo? "Gorbaciovas mėgsta pabrėžti, esąs labai gerai informuotas, bet kad jis gerai informuotas, aš matau ir pats", - sako R. Ozolas.

12 valandą iš Vilniaus pakilęs lėktuvas apie pusę aštuntos vakaro vėl nusileido Lietuvos sostinėje. Po to - N. Ryžkovo skambutis: Sovietų premjeras pasakė esąs įgaliotas pranešti pirmojo susitikimo datą.

Audrius Siaurusevičius

ATGAIVINTOS "LIETUVOS ŽINIOS"
NAUJAS LAIKRAŠTIS VILNIUJE:
"VILNIAUS LAIKRAŠTIS"

LIETUVOS
ŽINIOS

1990 m.
spalio mėn.
Nr. 14
(6317)
Kaina 20 kop.
Eina nuo 1989 m.



P.L.B. EUROPOS PIRMININKŲ PASTARIMAI



VILTIES IEŠKOJIMAS VILKŲ IRŠTOJE

1990 m. spalio mėn. Nr. 14 (6317) Kaina 20 kop. Eina nuo 1989 m.

VILNIAUS LAIKRAŠTIS

MESTUI IR PASAULIUI

DEMOKRATIJĄ IR KONSTITUCIJĄ

Ar mūsų politinė sistema yra demokratiška? Keistas klausimas, ar ne?

LIKĖNŲ KURORTAS

Caro laikais Smardonės šaltinį tyrė rusų daktarų komisija, bet nei Lietuvos dvarininkija, nei inteligentija prie tyrimų nedalyvavo, tai ir tyrimų daviniai liko nežinomi.

Tuo laiku Biržuose medicinos praktika vertėsi trys medicinos daktarai. Dr. Giedraitis – grafo Tiškevičiaus asmeninis daktaras ir dvaro tarnautojų. Atliekamu laiku priiminėjo ir valstiečius. Gyveno grafo mediniame name prie Radvilų pilies.

Dr. Kuprevičius buvo valsčiaus daktaru ir pasižymėjo kaip geras gydytojas nuo rožės ligos. Gyveno ligoninės patalpose, kaip ligoninės vedejas.

Dr. Chodakauskas vertėsi savarankišką praktiką. Kai iš Biržų apylinkės rusų daktarų komisija pasišalino, dr. Chodakauskas susidomėjo Smardonės šaltiniu ir pripylęs baką šaltinio vandens, nugalėjęs Rygos politechnikumo laboratoriją ištyrimui. Tyrimo daviniai parodė, kad vanduo yra pajėgus gydymui ir turi daug mineralinių dalių.

Dr. Chodakauskas, gavęs iš politechnikumo laboratorijos visus davinius, Likėnuose pastatė namą prie pat Smardonės šaltinio ir viename namo gale įrengė kelias vonias, o antrame raštinę ir ligonių priėmimo kambarį. Paskirtomis dienomis pats atvažiuodavo ligonių patarnavimui. Ligonys apsigyvendavo pas artimuosius ūkininkus.

Gydykla veikė kelius metus. Jai sudegus, nebuvo atstatyta, nes Chodakauskas jau buvo kiek senstėjęs, o daugiau daktarų, kurie norėtų tęsti pradėtą darbą neatsirado. Per visą gydyklos laikotarpį pasigydė apie du šimtai ligonių.

Apie 1911m. dr. Chodakauskas išėjo į pensiją ir apsigyveno savo dvare – Serbentiškyje, kuris stovėjo gražioje vietoje su dideliu sodu ant kairiojo Apasčios upės kranto. 1913 m., jam mirus, jo dvarą paveldėjo brolio dukterys: Z. Smetonienė ir J. Tubelienė. Dr. Chodakauskas palaidotas Suosto kapinėse.

1935 m., kartu maudantis Smardonės vandenyje su Kaunių dvaro savininku agronomu Ordinskiu, kuris gyveno nuo Likėnų – Smardonės šaltinio apie 6 km, jis papasakojo apie Smardonių šaltinį štai ką:

"Prieš Rusijos-Japonų karą važinėjo Rusų daktarų komisija, kuri tyrinėjo Latvijoje Kemernų ir Lietuvoje Likėnų-Smardonės šaltinius. Kai komisija atvažiavo į Biržus, niekas prie jos neprisistatė ir nekreipė į ją dėmesio: nei Pabiržės grafas Rastauskas, nei Biržų daktarai, nei Biržų lenkiškoji inteligentija. Niekas jų nesutiko, vaišių nekėlė ir išleistuvių nepadarė. Latvijos gi baronai buvo apsikresni: iškilmingai juos priėmė, vaišino, išvažiuojant iškėlė balių ir dar išleidžiant davė "pavaržį". Komisija atsidėkodama nustatė, kad Kemernų šaltinio vanduo turi mineralinių dalių daugiau negu Smar-

donės šaltinis. Pagal komisijos davinius ir rekomendaciją caro valdžia nusprendė pastatyti balneologinę gydyklą Kemernuose, Latvijoje. Vieta nelabai tinkama: bala ir krūmai, bet caro valdžia gydyklos pastatymui išleido virš milijono aukšinių rublių. Gydykla aptarnavo visą Rusijos imperiją." Visa tai nupasakojo p. Ordinčius – Ordinec.

Man pačiam teko maudytis Smardonės vandenyje. Vanduo šaltas – 7,2 C. Kai išlipi iš vandens, visas kūnas tartum dega, nes lauke temperatūra apie 29 C. Kartą einant taku pagal upelį, iš žolės išsoko varlė ir šoko į vandenį. Matyt norėjo perplaukti į antrą krantą. Iš karto įrėsi sparčiai ir tankiai, bet kuo toliau, jos judesiai darėsi lėtesni ir silpnesni, paskui išsiskėtė, pabalo ir vanduo ją nunešė link Smardonės malūno. Upelyje nemačiau jokios gyvybės: nei mažų žuvyčių, nei vabalų. Geriant šaltinio vandenį neatsikvėpus nieko nejauti, tik tiek, kad vanduo yra šaltas ir vasaros metu gana skanus, bet kai nustoji gerti, pajunti nemalonų kvapą, o paskui atsirauki kaip supuvusio kiaušinio kvapą.

Važiuojant dviračiu taku pagal begantį upelį iki malūno, kuris buvo už pusantro km, upelis darosi vis platesnis 20-30 metrų ir gilesnis, kuris sudaro vandens baseiną malūno girnoms sukuti. Prie malūno upelį kerta vieškelis, kuris jungia Smilgių bažnytkaimį su Pabiržės bažnytkaimiu. Man važiuojant per upelio tiltą sutikau malūnininką ir paklausiau jo, kokia čia žolė dengia upelio vandenį man niekad nematyta. Malūnininkas šypsodamasis pasakė, kad tai ne žolė, bet kai diena graži, karšta ir saulė smarkiai kepina, tai ant upelio vandens susiformuoja žalsva rudagleivių paklodė, kokia ir dabar atrodo. Saulei leidžiantis žemyn ar orui atvėsus jokios paklodės ant vandens nėra: vanduo tyras, skaidrus ir nėra jokios gyvybės.

Nuo pastatytos gydyklos už kokių 200 metrų buvo apsodintas 80-100 ha žemės plotas jaunomis pušaitėmis, kurių aukštis siekia apie 4-5 metrus. Šis miškelis buvo Biržų Miškų Urėdijos žinioje. Biržų apskrities valdybai prašant, Miškų departamentas leido tą miškelį paversti vasaros kurortu. Biržų Miškų urėdas, 1939 m., miškelį išplanavo, išdalino sklypais ir rengėsi pravesti gatves, bet karas tą projektą sutrukdė.

Pati Likėnų sanatorija yra 2 km nuo Pabiržės į siaures vakarus ir 10 km į vakarus nuo Biržų. Caro laikais čia buvo dvaras, kurio laukuose yra keli šaltiniai, iš kurių išteka upelis Smardonė, kurios vanduo turi nemalonų kvapą ir nuo to upelis gavo Smardonės vardą. Likėnų-Smardonės šaltinis, tai didele gili duobė apie 10 m pločio ir apie 3 m gilumo. Iš šios duobės ir išbėga 4 m pločio ir apie 1,2 m gilumo Smardonės upelis, neturintis krantų ir vanduo bėga

lygiai su kraštais.

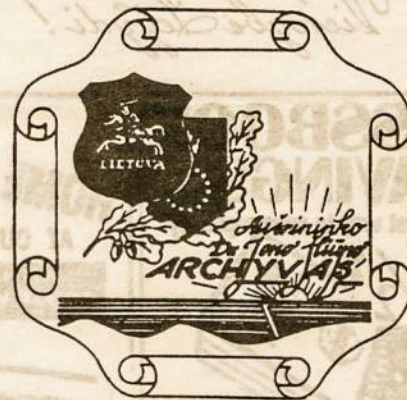
Už pusės km yra kiek mažesnis ant-ras šaltinis, kuris papildė Smardonę. Už 1,5 km Smardonės upelio vanduo suka vandens malūno girnas. Tai Smardonės malūnas, už kurio tuojuo Smardonės upelis įteka į Tatulos upę ties Čeniškių kaimu.

Likėnų šaltinių vanduo jau seniai buvo naudojamas gydymui. Apie tai suteikia žinių vienas 1587 m. Vilniaus archyve išlikęs dokumentas. Gydyklos pastatas buvo pastatytas dviejų aukštų 1938 m., atidaryta balneologinė Likėnų gydykla su 40 lovų, įruoštos šaltinių vandens ir angliarūgšties vonios ir 1939 m. vasarą Likėnuose jau gydėsi 610 ligonių.

Šaltinių vanduo mineralingas, temperatūra pastovi – 7,2 C. Šaltinis neužšala ir turi stiprų sieros kvapą. Pirmas šaltinis duoda apie 150 litrų per sekundę arba 13,000,000 litrų per parą. Antras šaltinis duoda apie 100 litrų per sekundę arba 9,000,000 litrų per parą. Čia vandens kiekio užtektų paruošti 88,000 vonių per parą.

Vilius Variakojis

AUŠRININKO DR. JONO ŠLIŪPO ARCHYVO PRAŠYMAS



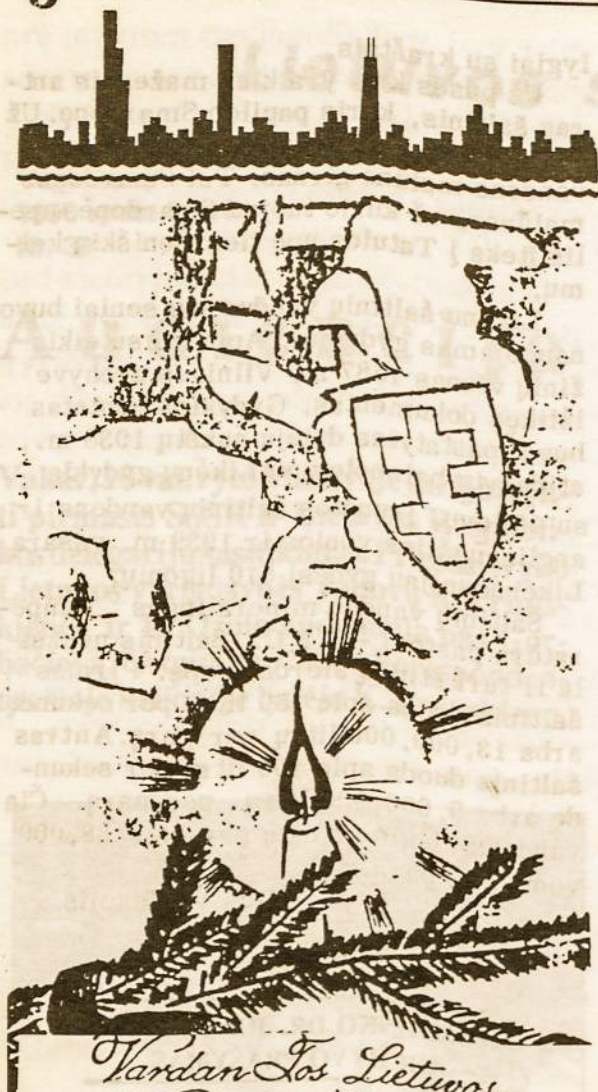
Archyvas (vienintelis lietuviškas kultūros archyvas vakaruose nuo Mississipi upės, turi IRS pripažinimą 'Tax Exempt, Non Profit Educational Institution') renka istorines ir kultūrines vertes lietuviškas knygas, raštus, straipsnius, dokumentus, prisiminimus, fotografijas ir kt. Taip pat renka medžiagą liečiančią Lietuvą ar lietuvių ir svetimomis kalbomis.

Per 3-jus metus nuo archyvo įsteigimo, aukotojų skaičius jau viršija 200 asmenų. Medžiagos gauta ir iš amerikiečių institucijų, kaip: Hoover Institute esančio prie Stanfordo universiteto; Pensilvanijos Anticito muziejaus, Scrantone; Marylando Universiteto Medicinos fakulteto, Baltimorėje ir kitų.

Didesniais įnašais šiemet įsijungė kaliforniečiai lietuviai: Pranas Lubinas, Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, Giedrė Gudauskienė, Gasparas Kazlauskas, Juozas Kojelis, Vilius Žalpys-Zolp, Vincas Trumpa.

Lietuviai norintieji savąja biblioteka, istorinę medžiagą ir t.t. pervesti archyvu (apsaugai, iki to laiko kada bus galima pervežti į Lietuvą) prašomi kreiptis į archyvo vedėją inž. Vytautą Šliūpą, P.O.BOX 613300, So. Lake Tahoe, CA 95761, tel.: (916) 544-1266.

SEPTYNI METAI BE MYKOLO SIMOKAIČIO



*Vardan Jos Lietuvos
Vienybė Teįydi!*



*Nublokštas iš Tėvynės,
radai Amžiną poilsį
Amerikos Lietuvių Tautinėse
Kapinėse....*

REGINA



SECTION 3, BLOCK 29, LOT 20

Šlūtų PATRIA, 2638 W. 71 St., turi didelį pasirinkimą įvairių dovanų. Esame vienintelė lietuviška parduotuvė, kurioje rasite video-audio magnetofonų, televizorių, siuvimo mašinų ir kitų namams reikalingų aparatų, kurie tinka naudoti Lietuvoje. Profesionalus patarnavimas; visos prekės patikrinamos ir pademonstruojamos prieš parduodant. Siunčiame ir į kitus miestus.
312-778-2100.

LIETUVI, ATSIMINK!

LIETUVI, ATSIMINK, KAD NEMUNAS
NĖRA LIETUVOS SIENA.
TEN ANAPUS NEMUNO YRA PRŪSŲ
LIETUVA, MŪSŲ PROTĖVIŲ ŽEMĖ!

(Okupuotoje Lietuvoje keliamas šūkis
ir Mažosios Lietuvos klausimas)

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

Juozas Bacevičius
VALANDOS

6529 So. Kedzie Ave.

Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Sekmadeniais uždaryta

- Chicago, Ill. 60629

LIBERTY
BELL

LAISVĖS
VARPAS

LITHUANIAN RADIO PROGRAMS
EVERY SUNDAY

9:00 - 10:00 AM over WCAV - FM 98

Director: Petras Viščinis
Tel. (508) 586-7209

173 Arthur Street
Brockton, MA 02402

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2%

SAVINGS
ACCOUNT

Paid and
Compounded
Quarterly

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME



**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 WEST CERMAK ROAD Hours: Mon. Tus. Fri. 9-4
CHICAGO, ILL. 60608 Thur. 9-8, Sat. 9-1

PETER KAZANAUSKAS, Pres. Tel. 847 - 7747
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905